

Rekenen in de breedte bij keuze voor zelfrijder

Zelfrijdende voermengwagens worden populairder. Maar in de prijs van een zelfrijder passen heel wat getrokken voermengwagens. Bij een getrokken wagen komen nog wel de kosten voor een trekker en een machine om mee te laden. En die staan vaak toch al in de schuur.

Tekst en foto's: Wilbert Beerling

Wie de investering doorrekent, merkt onder de streep dat een zelfrijder best een interessante koop kan zijn. Zeker als je kiest voor een zelfrijder met een relatief kleine inhoud. Met een zelfrijder kun je makkelijker twee

in plaats van twee, dat scheelt brandstof. De jaarkosten van een zelfrijder, ook van een grote, zijn lager dan die van een verreiker, een voermengwagen en een trekker. "Maar de investering in een trekker, verreiker en voermengwagen komen zelden ineens", zegt

‘Als je veel werk uitbesteedt, is de afweging het makkelijkst’

keer laden. Overstappen van trekker naar verreiker en andersom, is bij een zelfrijder niet meer aan de orde. Bovendien is het met een zelfrijder eenvoudiger om melkvee in groepen te gaan voeren. De tijdswinst van een zelfrijder worden groter naarmate de kuilen en silo's verder uit elkaar liggen en het aantal te laden producten toeneemt. Laden met een mobiele kraan of brede silo's waarin je kunt draaien met de verreiker of shovel besparen veel laadtijd bij het voeren met een getrokken wagen.

Minder geknoei

Maar een zelfrijder heeft meer voordelen. Zo is het vaak mogelijk om op een zelfrijder een uitschakelbare hakselaar, een graanpletter of een systeem om melasse toe te voegen te monteren. Verder heb je minder geknoei, kun je preciezer laden en kunnen de trekkers tijdens inkuilen gewoon door met hun werk. Bovendien draait er maar één motor

Bernold Mols. "Bij een zelfrijder moet er in één klap veel geld op tafel komen". Mols is importeur van Sgariboldi, een Italiaanse fabrikant van voermengwagens. Hij verkoopt vooral zelfrijders. Kies je voor een tweedehands trekker dan dalen de jaarlijkse kosten slechts een beetje. Ook een jonggebruikte verreiker is een optie. Maar een verreiker heeft niet het eeuwige leven. Na een jaar of tien voer laden moet die worden vervangen en dan heeft die een beperkte restwaarde.

Voor de getrokken voermengwagen staat dikwijls een trekker van 20 jaar oud, met meer dan 8.000 uur op de klok. Die is allang afgeschreven en kost weinig, is een veelgehoord argument. En dat klopt zolang er geen gekke dingen kapotgaan. Maar als het trouwe beestje te licht blijkt voor een grote voermengwagen, moet er toch geïnvesteerd worden in een vervangende. Als rekenvoorbeeld neemt Joost Mulder, verkoper bij

Joost Mulder is verkoper bij Abemec Hoogeloon. Mulder vergeleek de kosten van een getrokken Airmix met trekker en verreiker met een zelfrijder.

Abemec, een nieuwe Airmix 20 kuubs voermengwagen en een nieuwe Massey Ferguson 5610: een driecilinder met 78 kW (105 pk) onder de kap. De wagen heeft een vertragskast en daardoor kan deze trekker de wagen goed aan. Een gebruikte viercilinder zou ook een optie zijn. Mulder rekent dan met een investering van 20.000 euro voor een trekker in goede staat.

Berekening

Mulder zette voor twijfelende veehouders, een RMH 19-kuubs zelfrijder, een RMH 12-kuubs zelfrijder en een combinatie van Massey Ferguson 5610, 20 kuubs Airmix en Merlo 34.7 verreiker op een rij. Mulder rekent met een leasetermijn van acht jaar en onderhoudscontract. Op die manier sta je nooit voor verrassingen. Je kunt zelfs met Abemec in gesprek over een terugkoopregeling na de leasetermijn. In de berekening in de bovenste tabel, gebruiken we de onder-

Wat kost wat – Kosten per machine per jaar

	RMH 19 m ³	RMH 12 m ³	Tweedehands zelfrijder 19 m ³	Airmix 20 m ³	Merlo 34.7	MF 5610	Tweedehands trekker
Aanschafprijs	194.000	125.000	70.000	26.500	68.000	56.000	20.000
Restwaarde	20.000	15.000	5.000	3.000	10.000	15.000	3.000
Levensduur	15	15	10	12	12	15	10
Afschrijving/jaar	11.600	7.333	6.500	1.958	4.833	2.733	1.700
Rente/jaar	3.880	2.500	1.400	530	1.360	1.120	400
Draaiuren/jaar	181	300	181	405	270	405	405
Verzekering	1.500	1.180	1.180	185	576	495	495
Slijtdelen	1.000	1.000	2.000	400	500	300	600
Onderhoud/jaar	583	750	905	203	675	932	1.620
Brandstofverbruik/l/draaiuur	13	11	13	0	10	10	10
Brandstofverbruik/l/jaar	2.353	3.300	2.353	0	2.700	4.050	4.050
Brandstofkosten/jaar	2.635	3.696	2.635	0	3.024	4.536	4.536
Machiekosten totaal	21.198	16.459	14.620	3.276	10.968	10.116	9.351
Arbeidskosten/jaar	4.525	7.500	4.525	0	0	10.125	10.125
Totale kosten/jaar	25.723	23.959	19.145	3.276	10.968	20.241	19.476

Op basis van de aanschafprijs, verwachte levensduur en restwaarde, zijn voor alle machine de jaarkosten geraamd. Een deel van de cijfers is aangereikt door Abemec, een deel is op basis van aannames.

Op een rijtje gezet – Kosten voersysteem per jaar

Jaarkosten per machine	Voermengwagen	Laadsysteem	Trekker	Arbeidskosten	Totale kosten
Tweedehands zelfrijder 19 m ³	14.620			4.525	19.145
RMH 12 m ³	16.459			7.500	23.959
RMH 19 m ³	21.198			4.525	25.723
Airmix 20 m ³ + Merlo + tweedehands trekker	3.276	10.968	9.351	10.125	33.720
Airmix 20 m ³ + Merlo + MF5610	3.276	10.968	10.116	10.125	34.485
Tweedehands zelfrijder + Merlo	14.620	10.968		4.525	30.114
RMH 12 m ³ + Merlo	16.459	10.968		7.500	34.928
RMH 19 m ³ + Merlo	21.198	10.968		4.525	36.692

Een voersysteem, bestaande uit slechts een zelfrijder, is het voordeligst. Blijf je de trekker of verreiker erbij houden na de aanschaf van een zelfrijder, dan zou je het vanuit economisch oogpunt met een afgeschreven machine moeten redden. De Merlo kost je zo'n 15.000 euro per jaar als je hem in plaats van zo'n 300 uur, 600 uur inzet.

houdskosten die Mulder opgeeft. Omdat machines op melkveebedrijven na acht jaar niet versleten zijn, smeren we de afschrijvingsperiode uit over 10 tot 15 jaar, afhankelijk van de aard van het werk. De rentekosten ramen we op vier procent per jaar over de helft van het investeringsbedrag. Voor de draaiuren per jaar, peilden we een handvol melkveehouders. In de tabel hebben we gerekend met 20 minuten per lading voor een zelfrijder en 45 minuten voor een getrokken wagen waarbij het laden 30 minuten in beslag neemt. Met de 19 kuubs RMH of Airmix, moet je voor 130 koeien een lading per dag maken, met de 12-kuubs RMH, twee per dag. In beide gevallen nemen we aan dat een lading om de twee dagen

voor jongvee en droogstaand vee volstaat. Met alleen een zelfrijder ben je er waarschijnlijk niet. Een trekker met voorlader of een verreiker is een handige hulp. Bovendien moeten ook de weidesleep en schudder achter een trekker. Vanzelfsprekend moet je naar het volledige machinepark kijken bij de keuze tussen een zelfrijder en een getrokken wagen.

Twee maal zo snel voeren

Wil je na aanschaf van een zelfrijdende voermengwagen de trekker en de verreiker erbij te houden, dan ben je natuurlijk het duurst uit. Ook een zelfrijder en verreiker samen, zijn duurder dan de combinatie van trekker, voermengwagen en verreiker. Wil je naast

de zelfrijder een trekker of shovel hebben, dan zul je het moeten stellen met een afgeschreven machine. Een zelfrijder, in combinatie met een tweedehands trekker die 350 uur draait, is goedkoper als de combinatie van voermengwagen, verreiker en MF 5610. De overweging voor een zelfrijder is het makkelijkst voor de melkveehouder die ernaar streeft zoveel mogelijk uit te besteden. Moet je de arbeid echter duur betalen, dan maakt een zelfrijder een grotere kans, want een feit is dat veehouders met een zelfrijder vaak tweemaal zo snel voeren.